

POSTANOWIENIE

23 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko

na posiedzeniu niejawnym 23 maja 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa D. Z. i A. Z.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 10 sierpnia 2022 r., I ACa 161/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Banku spółki akcyjnej w W. na rzecz D. Z. i A. Z.
po 1350 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany Bank spółka akcyjna w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10 sierpnia 2022 r. Wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania skarżący uzasadnił potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), tj.: art. 385¹ § 1 i 2 w zw. z art. 58 § 3 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 pr.bank. w zw. z art. 56 k.c. i art. 65 k.c. Wskazał też, że w sprawie występuje

istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), związane z wykładnią art. 385¹ § 1 w zw. z art. 56 w zw. z art. 358 § 2 k.c. oraz ewentualnie art. 69 ust. 3 pr.bank. i sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie, czy w świetle przepisów prawa krajowego mechanizm indeksacji winien być traktowany jako jedno postanowienie umowne, czy też możliwe jest wydzielenie w ramach tego mechanizmu dwóch oddzielnych postanowień tzn. klauzuli ryzyka walutowego oraz klauzuli *spreadowej*, a jeżeli tak to w przypadku gdy jedna z tych klauzul jest abuzywna pozostaje to bez wpływu na abuzywność drugiej z nich; w takim przypadku z kolei mając na uwadze zasadę pewności prawa oraz zasadę proporcjonalności konieczne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy brak sprecyzowania w umowie sposobu ustalenia kursu waluty obcej, do którego odsyła klauzula ryzyka walutowego może być konwalidowany w oparciu o art. 358 § 2 k.c. bądź art. 69 ust. 3 pr.bank., ewentualnie art. 24 ustawy o NBP i art. 41 ustawy prawo wekslowe?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie D. Z. i A. Z. wniesli o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania przez skarżącego, że co do konkretnego przepisu prawnego brak jest jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo też, iż przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (zob. postanowienie SN z 19 października 2012 r., III SK 15/12).

Analiza skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została spełniona. Skarżący nie przedstawił odpowiednich argumentów uzasadniających tę przyczynę kasacyjną, w tym uwzględniających wnioski wynikające z najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki SN:

z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22; z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21). Skarga nie zawiera argumentów uzasadniających zmian tych poglądów, zatem brak jest interesu publicznego w przyjęciu skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania. W szczególności, że Sąd Najwyższy wyraził też swoje stanowisko w uchwale całej izby SN z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22.

Istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Powołując się na tę przyczynę kasacyjną skarżący powinien wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz powołać argumenty prawne wykazujące rozbieżność ocen. Skarżący powinien przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, wywołuje poważne wątpliwości interpretacyjne, nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany i jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (zob. m.in. postanowienia SN z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, i z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10).

Skarga kasacyjna pozwanego powyższych wymogów także nie spełnia. W judykaturze Sądu Najwyższego dostrzega się ściśle powiązanie ze sobą klauzuli ryzyka walutowego i klauzuli *spreadu* walutowego. Za upadkiem umowy przemawia jednak to, że po wyeliminowaniu klauzul kursowych w kredycie indeksowanym do waluty obcej, nie wiadomo, w jakiej wysokości mają być ustalone i spłacane raty w walucie obcej, co czyni umowę niewykonalną (zob. wyroki SN: z 3 lutego 2022 r., II CSKP 975/22; z 20 czerwca 2022 r., II CSKP 701/22; i z 8 listopada 2022 r., II CSKP 1153/22, oraz postanowienie SN z 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22). Unieważnienie klauzul przeliczeniowych prowadzi nie tylko do zniesienia mechanizmu indeksacji oraz różnic kursów walutowych, ale również pośrednio do zniknięcia ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z indeksacją przedmiotowego kredytu do waluty obcej (zob. wyrok TSUE z 3 października 2019 r., C-260/18, K. Dziubak, J. Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank International AG oraz wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18).

W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Sądu Najwyższego przyjmuje się, że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż stoi on na przeszkodzie wypełnianiu luk w umowie, spowodowanych usunięciem z niej nieuczciwych warunków, które się w niej znajdowały, wyłącznie na podstawie przepisów krajowych o charakterze ogólnym. Stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku w umowie powinno skutkować przywróceniem sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta, w jakiej powinien się znajdować, w przypadku braku takiego warunku (zob. wyrok TSUE z 3 października 2019 r., C-260/18). W takim wypadku nie można zastąpić kursu z tabeli żadnym innym kursem notowania franka szwajcarskiego do złotego, w tym średnim kursem ogłaszanym przez NBP – na podstawie art. 358 § 2 k.c. (zob. wyroki SN: z 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22; z 8 listopada 2022 r., II CSKP 1153/22; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21, i z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21), a co więcej w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że brak jest takich przepisów dyspozytywnych (zob. wyroki SN z 19 maja 2022 r., II CSKP 797/22, i z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22), w związku z tym art. 41 prawa wekslowego również nie ma zastosowania.

Jak przyjął Sąd Najwyższy w uchwale całej izby SN z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie znajdując również okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

[ms]